

TER BESLISSING

Datum
11-12-2024

Onze referentie
2024- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
2

Aan Minister van SZW

nota

Uitwerking plannen arbeidsmarktkrapte en brede arbeidsmarktagenda (ter verzending)

Aanleiding

U bent dinsdag akkoord gegaan met de agendering van bijgevoegde Kamerbrief in de MR van 13 december. Indien er tijdens de MR geen opmerkingen gemaakt worden die aanpassingen in de brief vereisen, kan de brief naar de Tweede Kamer verstuurd worden.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met verzending van de brief en de bijbehorende beslisnota's naar de Tweede kamer na de MR van 13 december.
 - Indien u akkoord bent, kunt u bijgevoegde brief ondertekenen (bijlage 1).
 - De brief zal ook ondertekend worden door MEZ, MVWS, MOCW en de stas OCW.

Kernpunten

- U heeft de Kamer toegezegd voor het kerstreces een brief over de brede arbeidsmarktagenda te versturen. Via bijgevoegde brief voldoet u hieraan.
- In de bijbehorende beslisnota's is niets gelakt (bijlage 2).

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Uitwerking plannen arbeidsmarktkrapte en brede arbeidsmarktagenda	Verzenden aan TK	
2	Beslisnota's	Verzenden aan TK	

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Uitwerking plannen arbeidsmarktkrapte en brede arbeidsmarktagenda (ter verzending)

Pagina: 1

 Nummer: 1
Akkoord

Auteur: Hijum, Y.J. van

Onderwerp: (Unknown)

Datum: Onbepaald

TER BESLISSING

Datum
2 december 2024

Onze referentie

Opgesteld door

Uiterlijk bij
2 december 2024

Bijlage(n)
1

Aan Minister van SZW

nota

brief aanpak arbeidsmarktkrapte - opties

Aanleiding

U heeft een aantal grotere opmerkingen bij de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte. Gezien de krappe aanleverdeadline voor de RSD (3 december 12.00) leggen wij u enkele opties voor.

Geadviseerd besluit

- Een voorkeur aan te geven voor een van de onderstaande opties.
 - Wij adviseren u voor optie 1A of optie 1B te kiezen. **1^e geven inhoudelijk de voorkeur aan optie 1B, dit vraagt wel politieke afstemming in de RSD.**

Kernpunten

- U (MSZW) heeft bij het commissiedebat arbeidsmarktbeleid toegezegd om voor de kerst een Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte te sturen. Om de brief voor de kerst te kunnen sturen moeten wij de brief uiterlijk dinsdag 3 december om 12.00 aanleveren voor de RSD-vergadering van 10 december.
- Gezien deze krappe deadline leggen we u graag een aantal opties voor:
 1. Op tijd aanleveren voor de RSD:
 - A) Wij hebben zo goed als mogelijk uw tekstuele opmerkingen, c.q. de reacties in de brief zelf, verwerkt (zie toelichting). De verwerkte versie is bijgevoegd. Met deze optie blijft de brief ongeveer hetzelfde. Conform uw toezegging kunnen we de brief voor de kerst naar de Kamer sturen.
 - B) Aanvullend op 1A kunnen we in de inleiding extra aandacht besteden aan het sturen op arbeidsvraag en productiviteit. U vroeg wat de politieke steen in de vijver is van deze brief. De nadruk op het (van overheidswege) verlagen van de arbeidsvraag en het verhogen van de arbeidsproductiviteit zijn in onze ogen de belangrijkste boodschappen van de brief en vernieuwend ten opzichte van eerdere kraptebrieven. Dit gaat om de noodzaak om keuzes te maken in de economie en past ook bij uw boodschap op arbeidsmigratie. Hiervoor lopen een aantal trajecten: onze doorlichting van het effect van overheidsbeleid op arbeidsvraag, het IBO arbeidsmigratie en het SER-advies naar arbeidsmigratie. **3^e Is u voor optie 1B kiest voegen wij het geel gearceerde deel op pagina 3 toe aan de brief. Als u hiervoor kiest, zult u dit wel nadrukkelijk moeten regelen in de RSD.** De nadruk op keuzes in de economie kan politiek gevoelig liggen.

Overzicht van opmerkingen bij A91dhibqpt_114jfa_ako.tmp

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
We geven inhoudelijk de voorkeur aan optie 1B, dit vraagt wel politieke afstemming in de RSD.

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald
Akkoord met 1B
En dank voor aanpassingen

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
Als u voor optie 1B kiest voegen wij het geel gearceerde deel op pagina 3 toe aan de brief. Als u hiervoor kiest, zult u dit wel nadrukkelijk moeten regelen in de RSD.

2. Uitstel om de brief op punten te herschrijven (na kerst versturen):
- Als u meer ambitie wilt tonen in de brief door nieuwe ideeën toe te voegen of een andere keuze wilt maken in de nadruk van de brief gaan we hierover graag eerst met uw in gesprek. We passen aan de hand daarvan de brief aan en zullen deze interdepartementaal (opnieuw) afstemmen. Dit scenario kost meer tijd, waardoor de brief niet meer voor de kerst verstuurd kan worden.
 - Wij hebben de brief geschreven als uitwerking van de aangekondigde plannen in het Regeerprogramma. U geeft aan te willen kijken of er meer nodig is voor de aanpak van krapte. Mocht u op dit moment binnen de coalitie het gesprek aan te willen gaan over andere maatregelen dan besproken – wetende dat er geen geld is – hebben we überhaupt meer tijd nodig en zullen we daar het proces op in moeten richten. Ons idee zou dan zijn om zo'n gesprek te openen aan de hand van de kraptetop en meer richting te (kunnen) geven rond de zomer als een aantal trajecten zijn afgerond (het IBO, de doorlichting, het SER-advies).
 - U heeft aangegeven dat arbeidsmarktkrapte een lagere prioriteit heeft gekregen. Optie 2 zou waarschijnlijk een intensivering van de aanpak van arbeidsmarktkrapte betekenen.
 - Tijdens de begrotingsbehandeling is het rondom arbeidsmarktkrapte gegaan over de **1ste tijdsbonus (met name door D66 en de VVD)**. De brief bevat een bijlage daarover. Inhoudelijk klopt deze nog. Bij een nieuwe versie van de brief kunnen we wel **de toon daarvan aanpassen** aan uw uitleg tijdens de begrotingsbehandeling (de bijlage is nu redelijk feitelijk van toon). We zullen dit tevens goed afstemmen met OCW.

Datum
2 december 2024

Onze referentie

Toelichting

Wij hebben uw reacties in de brief zelf zo goed als mogelijk verwerkt. Op twee punten konden we uw opmerkingen niet direct in de brief verwerken:

- **Opmerking RvS-adviezen arbeidsmarktpakket.** Wij vinden het niet logisch om in deze brief inhoudelijk in te gaan op de adviezen van de Raad van state op de wetsvoorstellen **Vbar en flex**. U moet namelijk nog apart reageren op de RvS-adviezen.
- **Opmerking productiviteitsagenda.** Wij hebben productiviteit een prominentere rol gegeven in de inleiding (zie geel gearceerde deel). Ten aanzien van uw concrete toevoegingen hebben we overlegd met EZ. Zij geven het volgende aan:
 - Voorkeur van EZ is om niet de passage over productiviteit aan te passen, om zo **niet op de productiviteitsbrief** vooruit te lopen.
 - De productiviteitsbrief is een procesbrief en kondigt geen nieuwe maatregelen aan. De productiviteitsagenda *met* eventuele maatregelen wordt, naar verwachting, voor de **zomer van 2025 opgeleverd**.
 - SZW is middels een periodiek interdepartementaal directeurenoverleg aangehaakt bij de verdere uitwerking van de productiviteitsagenda.
 - Voor de drie aandachtspunten van MSZW is aandacht in de productiviteitsbrief, en dit wordt meegenomen bij de verdere uitwerking van de agenda.
 - **Sociale innovatie** en het belang ervan staan genoemd. Dit valt onder het sectoroverstijgende spoor.
 - **2^e kennis en kunde van werkenden** en LLO worden genoemd. Dit valt onder het sectoroverstijgende spoor.
 - **Technologische innovatie** wordt genoemd als arbeidsbesparende technologie. Dit valt onder het sectorale spoor.

Pagina: 2

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

voltijdsbonus (met name door D66 en de VVD). De brief bevat een bijlage daarover. Inhoudelijk klopt deze nog. de toon daarvan aanpassen
Opmerking RvS-adviezen arbeidsmarktpakket. Vbar en flex.
Opmerking productiviteitsagenda. niet op de productiviteitsbrief zomer van 2025 opgeleverd.
Sociale innovatie

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

De kennis en kunde
Technologische innovatie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief uitwerking plannen arbeidsmarktkrapte en brede arbeidsmarktagenda	Verzenden aan RSD	

Datum
2 december 2024**Onze referentie**

BRIEF ONDERTEKENEN

Aan Minister van SZW
Staatssecretaris (CC)

Datum
27-11-2024

Onze referentie
2024- [redacted]

nota

brief aanpak arbeidsmarktkrapte - ondertekening RSD

Opgesteld door
[redacted]

Aanleiding

Het aanbieden van de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte aan de RSD van 10 december.

Uiterlijk bij
29 november 2024

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan (MSZW) met het **1** aanbieden van de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte aan de RSD van 10 december. Daardoor kan de brief via de MR **voor de kerst naar** de kamer worden verstuurd (conform uw (MSZW) toezegging bij het commissiedebat arbeidsmarktbeleid).
 - MEZ, MVWS en MOCW zijn akkoord met de brief.**

Bijlage(n)
1

Kernpunten

- De brief is besproken in de CSD van 25 november. De kleine opmerkingen die naar aanleiding van de CSD-bespreking zijn gemaakt hebben wij verwerkt (zie track changes).
 - We hebben bijvoorbeeld de inleiding iets verbreed vanwege een opmerking van OCW.
- De brief wordt aangeboden aan de RSD vanwege het signaal dat MLVVN en mogelijk ook MVRO de brief willen zien.
- Bij akkoord sturen wij een "schone versie" (zonder tracks, met finale taalcheck) van de bijgevoegde brief richting RSD.

Planning

Datum	Wat?
3 dec	Aanleveren stukken RSD
10 dec	RSD
13 dec	MR

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	brief aanpak arbeidsmarktkrapte	ondertekenen voor RSD	

Pagina: 4

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald
aanbieden van de Kamerbrief over
arbeidsmarktkrapte aan de RSD van 10 december.
voor de kerst naar
MEZ, MVWS en MOCW zijn akkoord met de brief.

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald
Zie opmerkingen in brief en advies

Aan
Minister van SZW

nota

Aanpak arbeidsmarktkrapte – herziene Kamerbrief

TER BESLISSING

Datum
13-11-2024

Onze referentie
2024-

Opgesteld door

Bijlage(n)
0

Aanleiding

We hebben de brief over arbeidsmarktkrapte aangepast naar aanleiding van uw opmerkingen. Daarnaast willen we graag bij u toetsen hoe we gevolg kunnen geven aan uw **1** gesprek met DGWerk waarbij u aangaf dat de inzet op krapte voor u minder een prioriteit is.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met het aanleveren van de brief aan de CSD, zodat de brief via de MR voor de kerst naar de Kamer worden verstuurd (conform uw toezegging bij het commissiedebat arbeidsmarktbeleid).
 - De brief is ook naar de ministers van EZ, OCW en VWS verstuurd. Wij wachten nog op reactie. Hun mogelijke opmerkingen kunnen we niet meer verwerken voor het aanleveren aan de CSD.
- Bent u akkoord met onze voorstellen t.a.v. de aanpak van arbeidsmarktkrapte in het licht van uw gesprek met DGWerk over **3** prioritering, en hoe we dat in de brief verwerken?

Kernpunten

De belangrijkste wijzigingen naar aanleiding van uw opmerkingen zijn:

- De collega's van de Taalbrigade hebben suggesties gedaan in de brief om hem sprankelender te maken. Dit ziet u vooral in de eerste pagina's van de brief terug.
- U vroeg verder op een **4** ertal onderwerpen om daar meer ambitie te tonen en een concretere uitwerking te geven.
 - In overleg met EZ wordt in de brief nu uitgebreider ingegaan op de productiviteitsagenda.
 - U heeft gevraagd om nadere acties op het gebied van de arbeidsmarktregio's nader te concretiseren. Dat is gezien de beperkte tijd voor aanpassingen nu niet gelukt. Hier werken we, in samenwerking met PDV, aan voor de RSD-versie.
 - In overleg met PDV en het LLO-team aan we ook uitgebreider in op de aanpak kwalitatieve mismatch gericht op doelgroepen en een beter functionerende arbeidsmarkt op regionaal niveau met nadruk om om- en bijscholing.
 - De potentie van meer uren werken is gekwantificeerd.
 - Bij elk spoor gaan we in op concrete vervolgcacties (waar bekend).

Pagina: 5

	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
<p>gesprek met DGWerk minder een prioriteit is. voor de kerst naar de Kamer worden Taalbrigade hebben suggesties gedaan hem sprankelender te maken. eerste pagina's</p>				
	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
<p>Akkoord met aanleveren van deze versie, blij met deze uitwerking en nadere concretisering Akkoord met prioritering</p>				
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
<p>prioritering,</p>				
	Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
<p>viertal onderwerpen om daar meer ambitie productiviteitsagenda. arbeidsmarktregio's nader te concretiseren. PDV, aan voor de RSD-versie. aanpak kwalitatieve mismatch gericht op doelgroepen en een beter functionerende arbeidsmarkt op regionaal niveau meer uren werken is gekwantificeerd. concrete vervolgacties (waar bekend).</p>				

- We hebben de aankondiging van een nieuwe brief na de zomer weggehaald (zie hieronder voor toelichting).
- We hebben de **1**anning aangepast, zodat de brief sowieso via de RSD gaat. Dat wordt dan de **RSD van 10 december (en de MR van 13 december)**. Dit vanwege het signaal dat zowel MVRO als MLVVN de brief wil zien.
- Verder zijn er nog enkele overige aanpassingen op basis van nagezonden input. Zo is er bijvoorbeeld een bijlage bijgekomen om invulling te geven aan de motie van het lid Van Beukering-Huijbregts over **voltijdsbonussen**.

Datum
13-11-2024

Onze referentie
2024-

Toelichting

Invulling lagere prioritering

Hieronder geven we aan wat een **lagere prioritering van de aanpak van** arbeidsmarktkrapte betekent voor de werkzaamheden in het algemeen en op de verschillende sporen. We stellen een pragmatische aanpak voor, waarbij we vooral doorgaan met wat er al loopt.

- *Communicatie met de TK en samenleving.* In het Regeerprogramma is in het hoofdstuk over arbeidsmarktkrapte aangekondigd dat u komt met een brede arbeidsmarktagenda via de vijf sporen en dat u een top over arbeidsmarktkrapte organiseert. Met deze brief vult u de brede arbeidsmarktagenda in. De **top zullen we in het voorjaar organiseren**, maar een lichte invulling geven.
 - De aankondiging van een nieuwe brief na de zomer hebben we daarom weggehaald. De top over arbeidsmarktkrapte hebben we nu op **voorjaar gezet in plaats van q1**.
- *Spoor 1: kwaliteit van werk.* Hier noemen we als belangrijkste trajecten de implementatie van het arbeidsmarktpakket en de hervormingsagenda vereenvoudiging inkomensondersteuning. Deze trajecten lopen sowieso door. **Wat we niet doen is vanuit arbeidsmarktkrapte verder inzetten op meer uren werken (buiten de lopende trajecten).**
- *Spoor 2: sterke economie.* De belangrijkste trajecten hier zijn de doorlichting van het huidig overheidsbeleid op arbeidsmarktkrapte en de aanpak verlaging regeldruk van MEZ. Met de **2**oorlichting willen we doorgaan, omdat we hier toegevoegde waarde van zien. De aanpak verlaging regeldruk loopt vanuit EZ door.
- *Spoor 3: productiviteit.* We gaan door met de **productiviteitsagenda samen** met EZ, net zoals de SER adviesaanvraag.
- *Spoor 4: duurzame arbeidsparticipatie verhogen.* Doorgaan met het lopend beleid op het **eenvoudiger maken van het instrumentarium** voor werkgevers en werknemers en het **verlofstelsel vereenvoudigen**. We zullen vanuit het krapteam deze trajecten **dan niet verder aanjagen**, of bredere verkenning doen t.a.v. het intensiever inzetten op het onbenut arbeidspotentieel. Wel sturen we u nog een nota met een overzicht van het onbenut potentieel.
- *Spoor 5: De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur en de opzet van de ontwikkelpaden loopt door.* Net zoals de plannen van MOCW voor een betere **aansluiting arbeidsmarkt – onderwijs**. We zullen hier vanuit het krapteam dit dan verder niet aanjagen.

Pagina: 6

Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
-----------	-------------------------	----------------------	------------------

planning aangepast, zodat de brief sowieso via de RSD
RSD van 10 december (en de MR van 13
voltijdsbonussen.

lagere prioritering van de aanpak van
top zullen we in het voorjaar organiseren,
voorjaar gezet in plaats van q1.
Wat we niet doen is vanuit arbeidsmarktkrapte verder inzetten op
meer uren werken (buiten de lopende trajecten).

Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
-----------	-------------------------	----------------------	------------------

doorlichting
productiviteitsagenda samen
dan niet verder aanjagen,
verlofstelsel vereenvoudigen.
eenvoudiger maken van het instrumentarium
arbeidsmarktinfrastructuur en
aansluiting arbeidsmarkt – onderwijs.

Nieuwe planning

15 nov	Aanleveren stukken CSD
25 nov	CSD
3 dec	Aanleveren stukken RSD
10 dec	RSD
13 dec	MR

Datum
13-11-2024

Onze referentie
2024-

Aan
Minister van SZW
Staatssecretaris

nota

Beslisnota concept Kamerbrief aanpak
arbeidsmarktkrapte

TER BESLISSING

Datum
07-11-2024

Onze referentie
2024-

Opgesteld door

Aanleiding

Voor u ligt de concept Kamerbrief over de **1** brede arbeidsmarktagenda. U heeft aan de Kamer aangegeven dat u streeft deze brief voor het kerstreeces te verzenden. Deze brief stuurt u gezamenlijk met de ministers van EZ, VWS en OCW.

Uiterlijk bij
8 november 2024

Bijlage(n)
0

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord bent met deze brief?
 - Deze brief is uw brede arbeidsmarktagenda. Via deze brief lichten we toe wat er (inhoudelijk) nodig is vanuit arbeidsmarktkrapte bezien. Op veel onderdelen is dit nu vooral een beschrijving **3** processtappen om te komen tot een voorstel en niet concrete oplossingen/voorstellen voor nieuw beleid.
 - We hebben volgende week ruimte om eventuele opmerkingen te verwerken. We kijken die week ook naar de stijl en toon van de hoofdtekst. Daarna zullen we de brief aanleveren ter agendering in de CSD.
- Hoe kijkt u aan tegen de gekozen rol van de overheid in de verschillende lijnen?
 - De brief bevat momenteel twee boodschappen over de rol van de overheid en de daarbij behorende daadkracht. De spanning zit tussen de beperkte invloed die de overheid heeft bij de aanpak van arbeidsmarktkrapte als de wens om wel daadkrachtig te zijn waar dat kan.
 - Zo kondigen we bij het spoor over matching duidelijke sturing aan van de overheid in het vervolgonderwijs (ook afkomstig uit het Regeerprogramma).
 - Voor de sporen over een sterke economie, productiviteit en duurzame arbeidsparticipatie zijn we voorzichtiger in wat de rol van de overheid kan zijn en in hoeverre het wenselijk is dat de overheid intervenueert.

Kernpunten

- U heeft verzocht om een inhoudelijke invulling van de Kamerbrief over arbeidsmarktkrapte waarin u een brede arbeidsmarktagenda aankondigt. Dat doet u via deze brief door de vijf sporen verder toe te lichten. In de toelichting kunt u verdere informatie hierover vinden.

Pagina: 8

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

brede arbeidsmarktagenda.
voor het kerstreces
van EZ, VWS en OCW.
brede arbeidsmarktagenda.
gekozen rol van de overheid in de verschillende
lijnen?
beperkte invloed
matching
sterke economie, productiviteit
en duurzame arbeidsparticipatie
brede arbeidsmarktagenda

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Zie opmerkingen in de brief

Akkoord met thema's
Maar brief mag wel wat sprankelender met hier en daar meer ambitie en concrete uitwerking

Speciale aandacht voor:

- arbeidsproductiviteit en (sociale) innovatie
- potentie van meer uren werken kwantificeren
- aanpak kwalitatieve mismatch gericht op doelgroepen
- beter functionerende arbeidsmarkt op regionaal niveau met nadruk om- en bijscholing

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

processtappen
stijl en toon

- Middels deze brief informeert u de Tweede Kamer op welke wijze u invulling geeft aan verschillende moties:
 - Motie Podt over de samenhang van krapte in publieke sectoren.
 - Motie Maatoug/Kathmann over het ontwikkelen van een toolkit waardoor arbeidsmarktbeleid sneller kan inspelen op de conjunctuur.
 - Motie Hermans/Paternotte over het in gesprek gaan met sectoren over roostering om zo werk en privé beter te combineren.
 - Motie Van Haga en De Jong over het verlagen van de arbeidskosten van 55-plussers.

Datum
07-11-2024

Onze referentie
2024-

Toelichting

Wat is nieuw in deze brief?

- In de brief zijn we concreter over het tijdpad van de eerste top over arbeidsmarktkrapte. Het streven is deze in Q1 2025 te laten plaatsvinden.
- We hebben inhoudelijk waar mogelijk de sporen verder ingevuld. Dat gaat om een beschrijving van lopende trajecten en een aanpak (waar bekend) van nieuwe acties in het Regeerprogramma. U kondigt verder geen nieuw concreet beleid aan.

Toelichting over sporen

1. **Lezen voor kwaliteit van werk:** We willen de kwaliteit van werk verhogen.
 - Dat doen we onder andere door de implementatie van het arbeidsmarktpakket.
 - Ook noemen we hier de hervormingsagenda vereenvoudiging inkomensondersteuning.
2. **Realiseren van een sterke economie:** We moeten keuzes maken over het soort werk dat we stimuleren.
 - We gaan in het licht van krapte het huidige overheidsbeleid doorlichten.
 - De minister van EZ gaat aan de slag met een verlaging van de regeldruk.
 - Het kabinet heeft als uitgangspunt dat de optelsom van beleidsmaatregelen de totale vraag van de overheid naar personeel niet mag vergroten.
3. **Verhogen van de productiviteit:** De demografische transitie vereist dat we productiever worden.
 - Met EZ werken we aan een productiviteitsagenda. Dit doen we samen met sectoren.
 - Ook noemen we hier de SER-adviesaanvraag over productiviteit.
4. **Verhogen van duurzame arbeidsparticipatie:** We hebben iedereen nodig.
 - We zetten in op het vereenvoudigen en toegankelijker maken van het instrumentarium voor werkzoekenden en werkgevers.
 - We gaan het verlofstelsel vereenvoudigen.
5. **Verbeteren van de match tussen werkzoekenden en werkgevers:**
 - We gaan door met de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur.
 - We ontwikkelen sectorale Ontwikkelpaden in samenspraak met sectoren. Deze zijn gekoppeld aan de SLIM-regeling.
 - MOCW gaat aan de slag met het mbo-pact en de wet internationalisering in balans.

Kiezen voor kwaliteit van werk:

Realiseren van een sterke economie

Verhogen van de productiviteit:

Verhogen van duurzame arbeidsparticipatie:

Verbeteren van de match tussen werkzoekenden en werkgevers:

Planning Kamerbrief

8 nov	Conceptbrief in weekendtas MSZW, MEZ, MOCW, MVWS
11-12 nov	Verwerken opmerkingen bewindspersonen
13 nov	Definitief concept de lijn in voor akkoord CSD
15 nov	Aanleveren stukken CSD
25 nov	CSD
6 dec	MR

Datum
07-11-2024

Onze referentie
2024-

Aan
Minister van SZW
cc: Stas

nota

Uitwerking Regeerprogramma Arbeidsmarktcrapte

TER BESLISSING

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024-

Opgesteld door

Uiterlijk bij
13 oktober 2024

Bijlage(n)
1. Kamerbrief krapte op hoofdlijnen
2. Lopende acties bij vijf sporen

Aanleiding

In het regeerprogramma is in hoofdstuk 10b opgenomen wat het kabinet de komende kabinetsperiode wil doen ten aanzien van de **1** **krapte op de arbeidsmarkt**. In deze nota zetten we uiteen hoe we voorstellen de uitvoering van het Regeerprogramma aan te pakken.

De inhoud uit deze nota wordt separaat ook voorgelegd aan MOCW, MEZ en MVWS. We werken vanuit een gezamenlijk, interdepartementaal projectteam, omdat deze departementen verantwoordelijk zijn voor het generieke beleid rondom krapte (respectievelijk onderwijs, economie, gezondheid en wijzelf voor de werking van de arbeidsmarkt). Daarnaast bespreken we de inhoud van deze nota ook ambtelijk met de sectorale departementen (defensie, V&J, etc.)

Geadviseerd besluit

1. Bent u akkoord met de **geschetste 'producten' voor de verdere uitwerking van de aanpak arbeidsmarktcrapte**, inclusief het geschetste proces en sluit dit aan bij uw ambities?
2. Bent u akkoord met het voorstel de **eerste kraptebrief** uit te werken langs de **lijnen zoals geschetst in Bijlage 1?**

Kernpunten

- In het Regeerprogramma is aangekondigd dat het kabinet stappen wil zetten om de arbeidsmarktcrapte te verminderen. De plannen zijn aangekondigd langs vijf sporen:
 - 1.) verhogen **kwaliteit van werk**;
 - 2.) realiseren van een **sterke economie**, door keuzes te maken over het soort **werk dat we stimuleren**;
 - 3.) verhogen van de **productiviteit**;
 - 4.) inzetten op **duurzame arbeidsparticipatie**;
 - 5.) verbeteren van de **matching**;Er lopen daarnaast verschillende trajecten die raken aan de krapteaanpak. Dat gaat over beleid rondom **arbeidsmigratie en demografie** (zoals het IBO Arbeidsmigratie, de SER-adviesaanvraag Arbeidsmigratie en het debat over het advies van de Staatscommissie Demografie).
- Binnen de bovenstaande sporen worden activiteiten uitgewerkt die ook in andere hoofdstukken van het Regeerprogramma staan genoemd en dus soms ook een bredere invalshoek kennen dan krapte. Dit gaat m.n. om spoor 2 en 3

Pagina: 11

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

krapte op de arbeidsmarkt.
geschetste 'producten' voor de verdere uitwerking van
eerste kraptebrief
lijnen zoals geschetst in Bijlage 1?
sterke economie,
werk dat we stimuleren;
kwaliteit van werk;
productiviteit;
duurzame arbeidsparticipatie;
matching;
arbeidsmigratie en demografie

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Akkoord, waarbij die brief dan meteen de agenda is en partners bij de nadere uitwerking worden betrokken

 Nummer: 3 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Toevoegen c.q. verbijzonderen:
6. werken moet lonen
7. combineren arbeid en zorg

waar bijvoorbeeld de **1**oorlichting van overheidsbeleid wordt genoemd (iets wat ook genoemd wordt in het migratiehoofdstuk) en de productiviteitsagenda (iets wat ook genoemd wordt in de paragraaf over economie en ondernemingsklimaat). Naast nieuw beleid is onder de vijf sporen deels ook beleid te scharen dat door vorige kabinetten in gang is gezet. Bijlage 2 geeft een compleet overzicht hiervan.

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- Om het proces voor de verdere uitwerking van de krapteaanpak te ordenen doen we in deze nota een voorstel van wat we gaan doen en hoe we de samenhang bewaken. Het idee daarbij is nu de **krapteaanpak verder uit te werken in drie 'producten', die volgordelijk worden uitgewerkt en in het Regeerprogramma aangekondigd zijn:**
 - i.) Kamerbrief krapteaanpak;
 - ii.) twee toppen over arbeidsmarktkrapte (Q1 en Q3 2025) en
 - iii.) een brede arbeidsmarktagenda.

Toelichting

Context krapteaanpak

- In het Regeerprogramma heeft het kabinet aangegeven zich in te willen zetten om de krapte op de arbeidsmarkt te beperken. De aanpak volgt uit de analyse dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren (en demografisch gedreven wellicht de komende decennia) een reële beperking is voor de welvaartsontwikkeling in het algemeen en voor verschillende specifieke ambities (zorg, onderwijs, wonen, defensie, etc.)
- Tegelijkertijd past bescheidenheid over het gewenste en het mogelijke aandeel van de overheid in het verminderen van de krapte.
 - Arbeidsmarktkrapte is niet "een probleem", maar een **2**arbeidsmarktsituatie, waarvan we weten dat op de lange termijn de markt zich aanpast onder andere via **hogere lonen en investeringen in innovatie/verhogen van productiviteit**. Wanneer je als overheid beleid voert om de aanpassing van de arbeidsmarkt te versnellen, is een aandachtspunt het functionele aanpassingsmechanisme van de markt niet te verstoren.
 - Het is daarbij onzeker of de overheid die aanpassingen voldoende kan ondersteunen of versnellen. Als overheid hebben we niet zomaar **knoppen beschikbaar waarmee we de economie kunnen inrichten**. Ook is van belang kritisch te zijn om te voorkomen dat er overheidsfalen optreedt, zodat het optreden averechts uitwerkt.
- Tegen deze context wordt beleid uitgevoerd passend binnen de eerdergenoemde **vijf sporen en (arbeids)migratie**. Daarnaast worden diverse ambtelijke verkenningen gestart ten behoeve van beleidsontwikkeling gericht op beïnvloeden van de arbeidsvraag (o.a. een doorlichting van het overheidsbeleid).

Proces krapteaanpak

Om de uitwerking van de krapteaanpak goed in de tijd te zetten, is het voorstel om het via de volgende producten uit te werken. De top en de brede arbeidsmarktagenda staan in het Regeerprogramma genoemd. Bijlage 4 laat zien hoe dit samenloopt met de mijlpalen op aanpalende trajecten.

A. Kamerbrief krapteaanpak Q4 2024

- Deze brief kan worden gebruikt om nogmaals de urgentie van het verminderen van arbeidsmarktkrapte te benadrukken, met daarbij ook de

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

doorlichting van overheidsbeleid
krapteaanpak verder uit te
werken in drie 'producten', die volgordelijk worden uitgewerkt en in het
Regeerprogramma aangekondigd zijn:

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

arbeidsmarktsituatie, waarvan
hogere lonen en investeringen
innovatie\verhogen van productiviteit.
knoppen beschikbaar waarmee we de economie kunnen inrichten.
vijf sporen en (arbeids)migratie.

winstwaarschuwing dat de overheid de krapte niet kan oplossen. Tevens wordt het proces voor de **1** **Uitwerking van de krapteaanpak** uit het Regeerprogramma voor het komende jaar geschetst.

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024-

- Daarnaast geven we via deze brief uitvoering aan verschillende moties die zijn ingediend onder het vorige kabinet (motie Podt en motie Maatoug), door in te gaan op de **samenhang tussen sectorale krapte aanpakken**. Bijlage 1 doet een voorstel voor de hoofdlijnen van deze brief.
- Het voorstel is om de brief 6 december naar de TK te versturen (zie tabel hieronder voor het proces). Voor de begrotingsbehandeling versturen lukt niet meer, aangezien deze brief via de CSD naar de MR zal gaan.
- Doordat de inhoud uit deze nota ook afgestemd wordt met de bewindspersonen van OCW, EZ en VWS kunt u tijdens de begrotingsbehandeling SZW al wel op hoofdlijnen delen hoe de uitwerking van de kraptepassage uit het Regeerprogramma er uit gaat zien.

Wanneer?	Wat?
8 nov	Conceptbrief in tassen MSZW, MEZ, MOCW, MVWS
11 – 13 nov	Verwerken opmerkingen bwp
15 nov	Aanleveren stukken CSD
25 nov	CSD
6 dec	MR en verzenden Kamerbrief

B. Toppen arbeidsmarkt**2** krapte Q1 en Q3 2025

- Ons voorstel is om in **2** **Q1 2025 een top te organiseren**. Het doel van deze top is om draagvlak te creëren voor de (generieke) krapteaanpak via de vijf sporen. Nu wordt vaak door sectoren ingezet op zijinstroom/inzet onbenut potentieel als oplossing voor krapte. De top kunnen we gebruiken om de aanwezige partijen te activeren om zich ook langs de andere vier sporen aan te passen op de krappe arbeidsmarkt.
- Na de top in Q1 is ons voorstel met verschillende partijen de uitwerking op te pakken, om vervolgens in Q3 2025 nog een top te organiseren waar de uitkomsten kunnen worden gepresenteerd.
- Voor de top in Q1 voorzien we een plenair gedeelte over de generieke krapteaanpak, waarin we bijvoorbeeld in gesprek kunnen over **wat we verstaan onder een sociale, hoogwaardige en innovatieve economie en wat het maken van keuzes betekent**. Daarnaast is het voorstel meer specifiekere deelsessies organiseren, passend bij de vijf sporen.
- Er vindt afstemming plaats met de **4** **toppen die in Q4 2024 worden georganiseerd over migratie en ondernemingsklimaat**, om te zorgen dat de verschillende toppen elkaar kunnen versterken.

C. **Brede arbeidsmarkt** agenda Q4 2025

- Het voorstel **5** is de uitkomsten van de top in Q3 2025 uit te werken in een **6** **Rijksbrede arbeidsmarktagenda, welke Q4 2025 naar de TK kan worden verstuurd**.
- In deze Rijksbrede arbeidsmarktagenda gaan we in op de generieke krapteaanpak. Daarnaast worden ook de sectorale krapteaanpakken, waarbij de overheid betrokken is, uitgewerkt. De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van de sectorale aanpakken ligt bij de vakdepartementen. Ons voorstel is ook die sectorale aanpakken langs de vijf sporen te presenteren.

Pagina: 13

	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
uitwerking van de krapteaanpak samenhang tussen sectorale krapte aanpakken.				
	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Q1 2025 een top te organiseren. wat we verstaan onder een sociale, hoogwaardige en innovatieve economie en wat het maken van keuzes betekent.				
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Raakt ook aan SWER advies dat in of rond de zomer 2025 wordt uitgebracht				
	Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
toppen die in Q4 2024 worden georganiseerd over migratie en ondernemingsklimaat, C. Brede arbeidsmarktagenda Q4 2025				
	Nummer: 5	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Waarom niet in brief 2024 die agenda schetsen en dan over (delen van de) uitwerking een top organiseren				
	Nummer: 6	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
welke Q4 2025 naar de TK kan worden arbeidsmarktagenda, welke				

Bijlage 1 – Voorstel Kamerbrief krapteaankpak op hoofdlijnen

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024-

- Aanleiding:
 - benoemen kansen en problemen die de arbeidsmarktkrapte veroorzaakt;
 - benoemen beperkte rol van de overheid bij het oplossen van krapte.
- Arbeidsmarkt in beeld:
 - Generiek beeld;
 - Sectoraal beeld;
- Kabinetsinzet
 - Generieke aanpak: beschrijving plannen en proces Regeerprogramma;
 - Samenhang sectorale aanpak;
 - Sectorale aanpak (zorg, onderwijs, kinderopvang, defensie, groene en digitale banen, politie en veiligheid, het 'groenblauwe domein', woningbouw, openbaar vervoer);
- Afsluiting
- Bijlage:
 - Motie Maatoug
 - Motie van Haga en de Jong
 - Overige moties

Pagina: 14

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

orstel Kamerbrief krapteaanpak op hoofdlijnen
perkte rol v
nsen en problemen d
abinetsinzet
ectorale aanpa
fsluiting

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: (Unknown) Datum: Onbepaald

Inzet op 7 thema's

Bijlage 2 – Overzicht lopend beleid passend onder de vijf sporen

Datum
16-10-2024

Onderwerp	Tekst regeerprogramma	Stand van zaken	Datum
Arbeidsmarktkrapte			Onze referentie
<i>Overkoepelend</i>			2024-
1 <i>poor 1: kwaliteit van werk</i>			
Arbeidsmarktpakket	Met de implementatie van het arbeidsmarktpakket werkt het kabinet hieraan.	In uitvoering	
Ambtelijke interne verkenning kwaliteit van werk 	Niet aangekondigd	We zijn ons nog aan het beraadslagen over de invulling en het verdere proces	
4 <i>poor 2: sterke economie</i>			
Stopzetten groei Rijksoverheid	Met het stopzetten van de groei van de Rijksoverheid zet het kabinet een eerste stap.		
Doorlichting overheidsbeleid	We lichten gezamenlijk het huidige overheidsbeleid door, waarbij we subsidies, fiscale faciliteiten en regelgeving in het licht van krapte en andere schaarstes bezien.	Momenteel bestaat het plan om voor de voorjaarsbesluitvorming twee producten klaar te hebben: <ul style="list-style-type: none"> Een toetsing van de lijst negatief geëvalueerde fiscale maatregelen op hun werkgelegenheidseffect. Een Rijksbrede inventarisatie van maatregelen met een significant effect op de werkgelegenheid. Hiervoor levert elk departement een top-5 aan van maatregelen die ze zelf als realiseerbaar zien. 	
Verlaging van de 5 <i>regeldruk</i> 	Ook werken we aan een verlaging van de 6 <i>regeldruk</i> , zodat bedrijven hier minder tijd aan kwijt zijn	In Q4 komt een kabinetsbreed regeldrukprogramma voor bedrijven om regeldruk als gevolg van knelpunten in de bestaande wet- en regelgeving gericht aan te pakken. Daarnaast wordt de rol van de ATR verstevigd om regeldruk uit nieuwe wet- en regelgeving te beperken.	
8 <i>poor 3: productiviteit verhogen</i>			
Productiviteitsagenda	Ten derde wil het kabinet de productiviteit verhogen door prioriteit te geven aan de toepassing van	MEZ heeft toegezegd voor de kerst een stand van zaken te geven over de	

2

Pagina: 15

 Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Spoor 1: kwaliteit van werk			
 Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
 Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Liever: beperkt arbeidsaanbod is gegeven, dus mensen toerusten voor de inzet in een hoogwaardige economie Dus ook: - meer vaste banen waarin werkgevers investeren in de productieve relatie met werknemers (via innovatie, LLO) - selectieve arbeidsmigratie en aanpak verdienmodel goedkope arbeid en uitbuiting			
 Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Spoor 2: sterke economie Stopzetten groei Rijksoverheid subsidies, fiscale faciliteiten en regelgeving			
 Nummer: 5	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
regeldruk			
 Nummer: 6	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
regeldruk, regeldrukprogramma voor			
 Nummer: 7	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
In samenhang bezien met verminderen groei Rijksoverheid, minder complexe regelgeving en minder administratieve lasten			
 Nummer: 8	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Spoor 3: productiviteit verhogen			

 1	2 novatie en arbeidsbesparende technologieën te stimuleren.	productiviteitsagenda, het verdere proces wordt komende maand met MEZ afgestemd	Datum 16-10-2024 Onze referentie 2024-
Inzet op AI in de zorg	Binnen de zorg wordt bijvoorbeeld ingezet op AI		
3 poor 4: duurzame arbeidsparticipatie verhogen			
Ambtelijke verkenning onbenut potentieel	Niet aangekondigd		
 4 Onbenut arbeidspotentieel aanspreken en het ziekteverzuim terugdringen	Het kabinet doet dit bijvoorbeeld door mensen die nu nog niet meedoen op de arbeidsmarkt, waaronder ouderen, te stimuleren en belemmeringen voor hen weg te nemen.		
Arbeidsduur vergroten 5	Daarnaast neemt het kabinet maatregelen om de arbeidsduur van werkenden te vergroten. Een voorbeeld hiervan is de inzet via het programma 'Meer Uren Werkt!' .		
 6 Hervorming stelsel inkomensondersteuning	Om mensen te stimuleren (meer) te gaan werken, is het cruciaal dat 7 meer) werken ook loont. Het kabinet wil dit realiseren door de hervorming van het stelsel van inkomensondersteuning		
Mensen in Nederland 8 stimuleren om (meer) te werken. 9	Als onderdeel daarvan wil het kabinet gezinsmigranten, statushouders en – in lijn met de herziene Opvangrichtlijn die wordt geïmplementeerd – asielzoekers van wie de kans groot is dat zij een asielvergunning krijgen stimuleren om deel te nemen aan de arbeidsmarkt en belemmeringen wegnemen.		
 10 Recht op flexibel werken 12	We werken aan het vergroten van de bekendheid van het 11 ht op flexibel werken, wat werknemers in kunnen zetten om werk en mantelzorg te combineren.		
Mantelzorgverlof	Ook willen we het verlofstelsel (administratief) vereenvoudigen. We voegen het kort- en langdurend zorgverlof daarom samen tot het 'mantelzorgverlof'.		
SER-adviesaanvraag verlofstelsel	Aan de SER is daarnaast een advies gevraagd over een toekomstbestendige combinatie van werk en mantelzorg		
Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk	Praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en het mbo leiden vakmensen op, die onmisbaar zijn voor de arbeidsmarkt. Maar de eerste		

Pagina: 16

	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Ik mis hier: <ul style="list-style-type: none">- functionele en ontwikkelgerichte scholing op de werkvloer, i.k.v. productiviteit- sociale innovatie binnen bedrijven- omscholing naar krapteberoepen- betere aansluiting van onderwijs bij (krapte op de) arbeidsmarkt				
	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
innovatie technologieën arbeidsbesparende				
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Spoor 4: duurzame arbeidsparticipatie verhogen onbenut potentieel Onbenut arbeidspotentieel Het kabinet doet dit bijvoorbeeld door aanspreken en het mensen die nu nog niet meedoen op ziekteverzuim terugdringen Arbeidsduur vergroten 'Meer Uren Werkt!'				
	Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Hoe verleiden we werkgevers om te kiezen voor onbenut arbeidspotentieel (oudere werklozen, gedeeltelijk arbeidsgeschikten, statushouders, ...) waarin zij iets meer moeten investeren, t.o.v. verdienmodellen die gebaseerd zijn op goedkope arbeid				
	Nummer: 5	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Apart spoor van maken: werken moet lonen (van uitkering naar werk, en van werk naar meer werk)				
	Nummer: 6	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
	Nummer: 7	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
(meer) werken ook loont. Het				
	Nummer: 8	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
stimuleren om (meer) te werken. stimuleren om deel te nemen aan de arbeidsmarkt en belemmeringen wegnemen.				
	Nummer: 9	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Dit is eerder onderdeel van inzet op onbenut arbeidspotentieel				
	Nummer: 10	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
	Nummer: 11	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
recht op flexibel werken,				
	Nummer: 12	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
Apart thema: <ul style="list-style-type: none">- arbeid en zorg				

	<p>stappen op de arbeidsmarkt zijn soms moeilijk. Met het Wetsvoorstel van 1 hool naar duurzaam werk helpen we daarom jongeren bij de overgang naar werk. We bieden dit wetsvoorstel later dit jaar aan de Tweede Kamer aan.</p>	<p>Datum 16-10-2024</p> <p>Onze referentie 2024- </p>
<p>2 <i>poor 5: betere matching op de arbeidsmarkt</i></p>		
<p>Werkcentra per arbeidsmarktregio</p>	<p>3 bt slot zet het kabinet in op betere matching op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door publieke en private dienstverlening op het gebied van werk en scholing via één Werkcentrum per arbeidsmarktregio aan te bieden en sectorale ontwikkelpaden uit te werken.</p>	
<p>Sectorale ontwikkelpaden</p>	<p>Zie hierboven</p>	
<p>Investeren in toekomstbestendige vaardigheden en aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt</p>	<p>Om studenten – jong en oud – uit te rusten met vaardigheden en kennis voor de arbeidsmarkt van nu en de toekomst neemt het kabinet verschillende maatregelen in het (vervolg)onderwijs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassen bekostiging vervolgonderwijs • Actualiseren curriculum funderend onderwijs • In de zomer van 2025 sluit OCW een pact met studenten, werknemers, werkgevers en onderwijsinstellingen in het mbo om studenten gericht op te leiden voor strategische tekortsectoren en voor de verwachte maatschappelijke opgaven waar Nederland voor staat. 	
<p>Verdere uitvoering LLO-onderwijsagenda</p>	<p>Het 4 abinet werkt door aan de uitvoering van de LLO-onderwijsagenda, als onderdeel van eerder genoemde gezamenlijke LLO-agenda. We stimuleren de ontwikkeling van LLO-opleidingsaanbod en nemen drempels voor LLO-deelname weg, ook voor mensen met beperkte basisvaardigheden. We helpen mensen op de arbeidsmarkt om een passende keuze te maken voor een (vervolg)opleiding.</p>	

 Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
school naar duurzaam werk helpen we daarom jongeren bij de overgang naar werk.			
 Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Spoor 5: betere matching op de arbeidsmarkt			
 Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
Tot slot zet het kabinet in op betere matching op de arbeidsmarkt, Sectorale ontwikkelpaden vervolgonderwijs strategische tekortsectoren			
 Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
kabinet werkt door aan de uitvoering van de LLO-onderwijsagenda, als onderdeel van eerder genoemde gezamenlijke LLO-			

Onderwijs	<p>In het werkplan 'Samen voor het beste onderwijs'¹ wordt voor de tekorten in het funderend onderwijs en het mbo daarom ingezet op vier grote thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het vormen van onderwijsregio's om in samenwerking in te spelen op de regionale context; • Het optimaliseren van bevoegdheden van leraren en docenten om de kwaliteit van onderwijs te waarborgen; • Het creëren van ruimte in onderwijstijd om bij te dragen aan de aantrekkelijkheid van het beroep, met onderwijskwaliteit als leidend principe; • Het flexibiliseren van lerarenopleidingen om aan te sluiten bij potentiële instromers en voortijdige uitstroom te voorkomen. 	<p>Datum 16-10-2024</p> <p>Onze referentie 2024-</p>
-----------	--	---

¹ [Werkplan op hoofdlijnen: Samen voor het beste onderwijs | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Bijlage 3. Overzicht arbeidsmigratie en demografie

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Arbeidsmigratie			
Samenwerking met maatschappelijke partijen, uitvoeringsorganisaties en andere departementen	Het kabinet zal de aanpak voor arbeidsmigratie nader vormgeven. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voert daarbij de regie en zoekt nauwe samenwerking met maatschappelijke partijen, uitvoeringsorganisaties en andere departementen.	SZW	
Tegengaan van misstanden	Uitvoering van aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. Toelatingsstelsel voor uitzendbureaus (Wtta) Uitbreiding van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Technische verkenning naar de sectoraal inleenverbod of verplicht in dienst nemen.	SZW	
Richtinggevende keuzes ten aanzien van de economie en arbeidsmarkt	Productiviteitsagenda Doorlichting huidig kabinetsbeleid in licht van krapte en schaarstes IBO Arbeidsmigratie SER adviesaanvraag	EZ SZW FIN SZW	
Afwegingskader nieuwe bedrijvigheid	Het kabinet ontwikkelt samen met gemeenten en andere betrokken partijen een afwegingskader voor nieuwe bedrijvigheid, in relatie tot de benodigde arbeidsmigranten, ruimte en energie. Werkgevers verantwoordelijk voor overlast. Meer ruimte voor huisvesting op terrein onderneming.	SZW, EZ, BZK	
Aanscherping kennismigrantenregeling	Het kabinet onderzoekt de effectiviteit en uitvoerbaarheid van verschillende varianten om de eisen te verhogen of aan te scherpen. Bijvoorbeeld door aanpassing van de salariscriteria of de voorwaarden waaronder bedrijven als erkend referent worden aangemerkt. Het doel hiervan is gericht kennismigranten aantrekken.	SZW	
Mensen in Nederland stimuleren (meer) te werken	Stimuleren en belemmeringen wegnemen voor gezinsmigranten, statushouders en asielzoekers van wie de kans groot is dat zij een asielvergunning krijgen (in lijn met de herziene Opvangrichtlijn)	SZW	
Internationale inzet	In Europees verband zet het kabinet zich in voor het bevorderen van eerlijke arbeidsmobiliteit door het tegengaan van oneigenlijke detachering van derdelanders, een sterkere Europese Arbeidsautoriteit, het verbeteren van de informatievoorziening in landen van herkomst en samenwerking met landen van herkomst rondom terugkeer.	SZW	
Migratie top	Begin vierde kwartaal wordt een top op migratie georganiseerd (onder coördinatie van A&M) om de eerste	Coördinatie A&M	Q4

	concrete stappen en resultaten te bespreken, en vooruit te kijken naar de gezamenlijke inzet in 2025 en verder.		
Brief arbeidsmigratie	in de oktoberbrief over de uitvoering van het advies-Roemer graag breder ingaan op aanscherpingen in het beleid m.b.t arbeidsmigratie.		Voor begrotingsbehandeling
Kabinetsreactie IBO + SER advies			Na de zomer 2025
Demografie			
Debat scie demografie			December
Bandbreedtes migratie	Beslissing nemen		
Governance	Verkenning hoe samenwerking op demografie binnen het Rijk in het vervolg kan worden georganiseerd		
Beleidsinformatie-structuur	1 Periodieke beschrijvende analyse demografische ontw (CBS) 2 Verdiepende analyses van maatschappelijke gevolgen van demografische ontwikkelingen voor uiteenlopende maatschappelijke terreinen die aangrijpingspunten opleveren voor beleidsinstrumenten (NIDI)		

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Bijlage 4 – Samenloop krapteaanpak met aanpalende trajecten

Datum
16-10-2024

Onze referentie
2024- [redacted]

	2024		2025			
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Kamerbrief uitwerking krapteaanpak RP		Donkerblauw				
Plenair debat over Staatscommissie Demografie		Grijs				
Top ondernemingsklimaat		Oranje				
Top migratie		Oranje				
Kamerbrief proces productiviteitsagenda naar TK		Donkerblauw				
Regeldrukprogramma		Donkerblauw				
Publicatie integraal zorgakkoord (o.a. inzet duurzame arbeidsparticipatie)		Donkerblauw				
Top arbeidsmarktkrapte (start proces)			Oranje			
Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt: Gesprekken over pact arbeidsmarkt van de toekomst			Lichtblauw	Lichtblauw		
Uitwerking brede arbeidsmarktagenda			Lichtblauw		Lichtblauw	
Lancering pact arbeidsmarkt van de toekomst				Donkerblauw		
Publicatie IBO Arbeidsmigratie				Donkerblauw		
Publicatie SER-advies Arbeidsmigratie				Donkerblauw		
Lancering productiviteitsagenda				Donkerblauw		
Top arbeidsmarktkrapte (delen uitkomsten)					Oranje	
Lancering brede arbeidsmarktagenda						Donkerblauw

Donkerblauw = stuk naar de TK
Grijs = debat
Oranje = top
Lichtblauw = proces